

Crna Gora
Prijestonica Cetinje
Centar za informacioni sistem

Cetinje, 26. decembar 2014. godine
Broj:

GRADONAČELNIKU PRIJESTONICE

**Izveštaj o radu Centra za informacioni sistem
za period 01.01.2014.g - 31.12.2014.g.**

Poštovani gospodine gradonačelnice,

Koristim priliku da Vas shodno radnoj obavezi koja se tiče dostavljanja Izveštaja o radu na uvid Gradonačelniku, informišem o aktivnostima Centra za informacioni sistem tokom 2014. godine, stanju u službi, te o poteškoćama sa kojima se susriječemo, i o planovima i prioritetima za naredni period.

Rezime realizovanih aktivnosti tokom 2014. godine

Shodno zaduženjima propisanim Odlukom o organizaciji i načinu rada lokalne uprave Prijestonice Cetinje, Centar za informacioni sistem (CIS) je izvršavao propisane poslove i zadatke, a pored svakodnevne pomoći u korišćenju računara zapošljenima u Prijestonici, posebno sljedeće:

- Izrađen je i usvojen Program rada Centra za informacioni sistem za period 01.01.2014. - 31.12.2014. godine;
- Vršeni su nadzor i održavanje nad informaciono-komunikacionom opremom koju koriste organi Prijestonice i javne ustanove čiji je osnivač Prijestonica, antivirusnih rješenja,

- ugrađene infrastrukture, administriranje sistema i svakodnevni monitoring opreme u serverskoj sistem sali;
- Vršena je redovna reinstalacija operativnih sistema i aplikacija neophodnih za funkcionisanje određenih korisnika čiji je rad na računaru bio otežen i nefunkcionalan;
 - Obezbjediavana je tehnička podrška prilikom održavanja sjednica Skupštine Prijestonice i brojnih drugih događaja održanih u Skupštinskoj sali, svečanoj sali i sali za sastanke unutar zgrade Prijestonice;
 - Standardno su u cilju zaštite podataka rađene back-up procedure sa serverâ koji opslužuju službe i sekretarijate Prijestonice;
 - U kontinuitetu su unaprijeđivane funkcije građanskog biroa/jedan šalter (e-uprava) i rađeno je na poboljšanju komunikacije između nadležnih organa lokalne uprave i javnih službi i građana;
 - Kontinuirano su preduzimane mjere za kreiranje i unos novih procedura u dokument menadžment sistem za različite organe uprave;
 - Zaključen je ugovor sa kompanijom Smart Tech d.o.o. u cilju održavanja i konstantnog unaprijeđenja Smart Management Systema, sa idejom da se razvije i unaprijedi rješenje za pristup ovom softveru preko browser-a čime će se omogućiti Prijestonici da postepeno prelazi na besplatne operativne sisteme, kako bi se ostvarile uštede i smanjilo nelgalno korišćenje softvera naslijeđeno iz ranijeg perioda;
 - Rađeno je administriranje RNKIPE sistema (Registar novčanih kazni i prekršajne evidencije) i podrška službenicima Komunalne policije za rad u tom okruženju;
 - Preduzimane su mjere na održavanju računarske opreme u Javnom komunalnom preduzeću - Cetinje;
 - Vršena je redovna provjera funkcionalnosti opreme za "Cetinje – siguran grad" kao i dostavljanje video zapisa po zahtjevu u Kabinet gradonačelnika na dalju nadležnost.
 - Obezbjediavana je podrška za funkcionisanje i instaliranje potrebnih programa i servisa u Američkoj čitaonici;
 - Službenici CIS-a su u više navrata obilazili teren u cilju pružanja podrške specijalizovanim monterima koji su radili na otklanjanju smetnji u radu opreme koja se koristi za video nadzor i besplatni internet u gradu;
 - Obavljena je komunikacija sa nadležnim državnim organima i ovlašćenim distributerima operativnih sistema u cilju unaprijeđenja servisa i legalizacije softvera u Prijestonici;
 - Pristupilo se testiranju i instaliranju novih operativnih sistema otvorenog koda (tipa Linux-a), za više računara koji nemaju legalnu licencu operativnog sistema "Windows", a u cilju brže legalizacije softvera prelaskom na open-source rješenja;
 - Instalirana je nova računarska oprema i obezbijediavana tehnička podrška u Vinskoj kući, otklanjani su hardverski problemi i vršene intervencije na rješavanju softverskih problema u Turističkoj organizaciji Prijestonice Cetinje;
 - Intezivirana je komunikacija sa svim organima lokalne uprave u cilju ažurnijeg ispunjavanja zakonskih obaveza objavljivanja dokumenata pojedinih organa na sajtu Prijestonice;
 - Usljed promijena izgleda i forme web-stranice Prijestonice, čime je poboljšana preglednost i dostupnost informacijama, dodatno je omogućeno da se na jednom mjestu

nađu objedinjene informacije i linkovi vezani za ugovore, javne pozive, građevinske i upotrebne dozvole, urbanističko tehničke uslove, životnu sredinu, prostorno-plansku dokumentaciju, vodiči za slobodan pristup informacijama i ostala izdata rješenja organa i službi Prijestonice;

- U cilju povećanja transparentnosti rada Centra za informacioni sistem Prijestonice i informisanja građana i zainteresovanih subjekata kontinuirano su objavljeni dokumenti na web-stranici Prijestonice, kao što su: vodiči, izvještaji o radu, programi i planovi rada, rješenja po zahtjevima o slobodnom pristupu informacijama, pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i dr.;
- Kreiran je i pušten u rad web-sajt Javne ustanove Narodna biblioteka i čitaonica „Njegoš“, otklanjani su više puta problemi na računarsko-komunikacionoj opremi u toj ustanovi kao i u Službi zaštite i spašavanja – Vatrogasni dom;
- Kreirani su i pušteni u rad web-sajtovi za jedinice Javnog komunalnog preduzeća - Cetinje, Zelenilo i Pogrebno;
- U skladu sa zahtjevom Ministarstva za informaciono društvo i telekomunikacije prikupljeni i obrađeni podaci o registrima i servisima koje vode organi lokalne uprave, u cilju uspostavljanja evidencije registara državne uprave i jedinica lokalne samouprave u elektronskoj i pisanoj formi, radi budućeg razvoja e-uprave;
- Urađen je Izveštaj o realizovanim mjerama iz nadležnosti Centra za informacioni sistem iz Akcionog plana za borbu protiv korupcije Prijestonice za period 2013-2014 godine;
- Obezbijeđena je platforma za nesmetano korišćenje baze podataka i registara spomen obilježja na teritoriji Cetinja;
- Direktor CIS-a prisustvovao je i aktivno učestvovao na niz okruglih stolova, panel diskusija i prezentacija u organizaciji Ministarstva za informaciono društvo i telekomunikacije, Crnogorske akademije nauka i umjetnosti, i pojedinih privatnih kompanija iz oblasti ICT-a.

Pored uobičajenih zahtjeva za intervencije koje je služba primala, jedan dio zahtjeva koje je CIS primio se odnosio na zahtjeve za preuzimanje video zapisa sa sistema nadzora "Cetinje - siguran grad" kojih je u izvještajnom periodu bilo 8, pa su nakon standardne procedure traženi zapisi na osnovu sudske odluke uredno dostavljani Gradonačelniku na dalju nadležnost. Takođe, u 2014. godini po Zakonu o slobodnom pristupu informacijama Centar za informacioni sistem je primio 3 zahtjeva, po kojima su donešena odgovarajuća rješenja - jedno rješenje kojim se dozvoljava pristup, a dva rješenja kojim se odbija zahtjev. Navedeni akti objavljeni su i javno dostupni putem web-sajta Službenica Centra za informacioni sistem nadležna za ta pitanja, prisustvovala je seminaru na temu obezbjeđivanje sprovođenja Zakona o slobodnom pristupu informacijama u organizaciji Uprave za kadrove..

Osim navedenog, odlukom Gradonačelnika, direktor CIS-a je određen za člana pilot komiteta u sklopu internacionalnog MED projekta E2STORMED. U sklopu navedenog projekta, direktor CIS-a učestvovao je tokom 2014. godine na nekoliko radnih sastanaka u Grčkoj, Škotskoj i Hrvatskoj. Obezbijeđivao je mnoštvo neophodnih informacija za potrebe projekta, koordinirao radnim tijelima koja se tiču tehničkog dijela projekta, pripremao materijale i izvještaje, vršio reviziju prispjelih materijala i slično. Organizovao je dva sastanka Regionalne

radne grupe, bio domaćin višednevne posjete stranih eksperata iz Škotske i Španije sa kojima je organizovao sastanke za predstavnike lokalne samouprave. Oko tehničkih detalja sa ekspertskim timom iz Španije, koji je izabran po okončanom javnom pozivu s početka 2014. godine, tijesno saraduje u cilju izrade dokumentacije i studija slučaja koji se tiču Cetinja i energetske efikasnosti u sklopu navedenog projekta.

Na inicijativu predstavnika Ministarstva za informaciono društvo i telekomunikacije, uz saglasnost Gradonačelnika Prijestonice, direktor CIS-a bio je tokom marta 2014. godine u višednevnoj radnoj posjeti NR Kini, tokom koje je bilo riječi o novim tehnologijama i predstavljani su mogući modeli saradnje sa kineskim ponuđačima.

Kadrovska struktura u organu lokalne uprave

Ukupan broj zapošljenih u službi tokom godine, sa povremenim prekidima u radu pojedinih službenika, bio je 12 sa direktorom, od čega je 8 na neodređeno vrijeme, a 4 na određeno vrijeme. Po kvalifikacionoj strukturi 1 zapošljeni je magistratar nauka, 7 zapošljenih ima visoku stručnu spremu, od čega njih 5 ima VII-1 podnivo kvalifikacije, 2 zapošljena VI nivo kvalifikacije, a 4 zapošljena imaju srednju stručnu spremu. Tokom avgusta 2014. godine, produženo je poslovno angažovanje za 3 službenika visoke stručne spreme koji su osposobljeni za poslove iz nadležnosti Centra za informacioni sistem, ali je krajem decembra istekao rok na koji su bili zapošljeni. Na prijedlog direktora i uz saglasnost gradonačelnika, raspisan je konkurs da se za dva službenika koji posjeduju VII-1 podnivo kvalifikacije raspiše oglas za popunu upražnjenih radnih mjesta. Direktor je na osnovu zahtjeva o racionalizaciji radnih mjesta u skladu sa planom Vlade Crne Gore odlučio da ne raspisuje oglas za još jedno radno mjesto, već da naknadno uskladi i donese novi akt o sistematizaciji sa jednim radnim mjestom manje, kako bi već sada ispunio plan o smanjenju radnih mjesta za 10% do početka 2017. godine. Iako službenici i namještenici u okviru svojih mogućnosti iskazuju predanost i interesovanje za posao, zbog brzih promjena na polju informaciono-komunikacione tehnologije, neophodno je kontinuirano sprovoditi odgovarajuće specijalizovane obuke i usavršavanja kako bi služba spremnije mogla odgovoriti na zadatke i probleme u radu u narednom periodu.

Ključne poteškoće u realizaciji aktivnosti Centra za informacioni sistem

U 2014. godini, pored redovnih aktivnosti na osnovu zahtjeva različitih korisnika, prioriteti Centra za informacioni sistem bile su aktivnosti vezane za unaprijeđenje intezivnije upotrebe informaciono-komunikacione opreme. U prvom kvartalu 2014. godine potpisan je ugovor sa kompanijom SmartTech da za cijenu mjesečnih troškova na održavanju softvera koji opslužuje Građanski biro i sve organe Prijestonice, razviju novo rješenje za pristup ovom softveru preko pretraživača/*browser*-a (dakle nezavisno od platforme na kojoj računar funkcioniše), čime će se omogućiti Prijestonici da postepeno prelazi na besplatne operativne sisteme, pa će se na taj način ostvariti značajne uštede. Zbog potrebe nesmetanog rada i pružanja podrške nakon razvoja aplikacije, cijenimo da bi bilo neophodno nastaviti sa angažovanjem kompanije SmartTech na poslovima tehničke podrške i u prvoj godini rada aplikacije. Osim toga,

Prijestonica će od sadašnjeg manje/više nelegalnog korisnika različitih vrsta softvera postepeno ulaziti u kategoriju legalnih korisnika ICT softverskih alata.

Problem nepostojanja funkcionalnih računara u velikom broju službi, pored nezainteresovanosti službenika, doprinio je da novi model rada nije još implementiran kako je zamišljeno. Iako se svakodnevno radi na prevazilaženju uočenih problema, očigledno je da će u narednom periodu biti potrebna značajnija interakcija sa svim službama zbog pomoći u korišćenju softvera. U tom smislu, broj obrađenih predmeta u softveru za dokument menadžment ne prati realno stanje i uglavnom predmeti izgledaju nezavršeni, čime se podaci o kvalitetu rada organa Prijestonice ne mogu na efikasan i tačan način sagledati, iako za to postoji tehnička mogućnost. Budući, da i oni izuzetno rijetki zapošljeni koji koriste ovaj softver u radu, ne postupaju u skladu sa uputstvima, i pored redovnih sugestija od strane službenika CIS-a, možemo reći da za sada novi model rada nije dao očekivane rezultate na unaprijeđenju rada Prijestonice Cetinje, i da je neophodno još puno rada da sistem zaživi kako je planirano. Ovome u prilog ide i činjenica da Prijestonica nema agregat, pa česti prekidi u napajanju električnom energijom predstavljaju dodatnu brigu za efikasnost sistema elektronske uprave.

Nemogućnost raspolaganja sopstvenim odobrenim budžetom, predstavlja veliki problem u ostvarivanju zacrtanih ciljeva CIS-a. Napominjemo da u protekle četiri godine zbog krize i loše ekonomske situacije, budžetom opredijeljene stavke nijesu mogle biti iskorišćene po planu. Zbog nezavidne finansijske situacije Centar za informacioni sistem u proteklom periodu nije mogao realizovati brojne planirane aktivnosti, budući da nam je dodatne poteškoće u radu donijela činjenica da Prijestonica nije izmirivala redovno dugovanja prema dobavljačima, pa je razumljivo izostala adekvatna reakcija istih na probleme u radu opreme koju su isporučili (wireless, video nadzor, IT mreža u zgradi Prijestonice...). U tom smislu potrebno je napraviti dogovore/ugovore o održavanju postojeće opreme sa nekom od za to specijalizovanih kompanija, i prije svega biti uredan platiša kako ne bismo i ubuduće remetili poslovne odnose sa inače veoma korektnim partnerima.

Takođe, napominjemo da se našoj budžetkoj jedinici pripisuju svi troškovi za računarsku opremu, iako se radi o opremi koju CIS nije naručivao već drugi organi uprave, pa se na taj način stiče utisak da CIS troši značajno više sredstava nego što je to zaista slučaj.

Iako se može reći da je dosta urađeno kad je u pitanju podizanje stepena transparentnosti i objava bitnih dokumenata na sajtu Prijestonice, podijeljena odgovornost zbog činjenice da je objavljivanje novosti i pojedinih drugih dokumenata u faktičkoj nadležnosti Kabineta gradonačelnika, a drugi dio koji se tiče izdatih rješenja u nadležnosti CIS-a, često predstavlja problem radi nejednobraznog načina objave dokumenata. Paralelna komunikacija ovih organa sa nadležnim dobavljačima koji su tehnička podrška za web-sajt, trebala bi uskoro biti uprošćena na način što bi CIS preuzeo u svoju nadležnost kompletan tehnički dio rada sajta, a Kabinetu ostavljena mogućnost da pravovremeno objavljuje vijesti ili da iste dostavlja CIS-u na dalju nadležnost.

Velike probleme u radu pričinjavala je nestabilna internet konekcija koja se obavlja preko 4 rutera. Nemogućnost administratorskog upravljanja sa pojedinim ruterima zbog politike

Crnogorskog Telekoma može predstavljati problem i u budućnosti, pa treba razmotriti i opciju prelaska na neka druga internet rješenja, a posebno sagledati mogućnost prelaska na korišćenje optičkog interneta i linija garantovanog protoka, što bi bilo izuzetno važno i zbog mogućnosti prikazivanja putem web-sajta događaja u gradu koristeći snimke sa gradskog video nadzora, u realnom vremenu, i u turističke svrhe.

Odlučnost CIS-a da probleme nelegalnog softvera rješava prelaskom na druga open-source rješenja, u velikoj mjeri remeti neprihvatanje od strane brojnih službenika zbog naviknutosti na rad sa Microsoft platformom. Takođe, česte nabavke IT opreme bez znanja CIS-a i dopuštanje drugim licima koja ne rade u CIS-u da instaliraju aplikacije i podešavaju računare, pričinja teškoće u radu i održavanju jedinstvene mreže. Ovi problemi zahtijevaju što hitnije i odlučnije djelovanje u cilju prevazilaženja navedenih poteškoća, jer CIS ne može u ovim uslovima da preuzme odgovornost za stabilnost u radu računara i IT mreže budući da nema ekskluzivan pristup tim resursima.

Kao važan segment rada prepoznato je upravljanje opremom u Skupštinskoj sali Prijestonice. U posljednje vrijeme, zbog potrebe elektronskog glasanja lokalnog parlamenta, službenici CIS-a naišli su na poteškoće prilikom kreiranja novih elektronskih kartica za pojedine odbornike. Nakon komunikacije sa nadležnom službom Skupštine Crne Gore i kompanijom S&T koja je instalirala pomenutu opremu, problemi nijesu riješeni zbog nejasnih odnosa i nadležnosti kada je oprema i održavanje iste u pitanju. Stoga smo se zvaničnim dopisom obratili Predsjedniku Skupštine Prijestonice u cilju prevazilaženja navedenih problema, koji su prije svega uzrokovani, po našem saznanju, nikada zvanično ne izvršenoj primo-predaji opreme.

Ključne aktivnosti u narednom periodu

Kako je postalo jasno da će za nesmetano funkcionisanje sistema u 2015. godini biti neophodno obezbijediti bolju funkcionalnost, stabilnost i sigurnost elektronskih sistema koji koriste organi Prijestonice, kao jedan od preduslova treba planirati specijalizovane obuke zaposlenih u pojedinim segmentima administriranja i korišćenja ICT komponenti koje posjedujemo, i onih čija se nabavka planira. Imajući u vidu da Prijedlogom budžeta Prijestonice za 2015. godine nije prihvaćeno traženo izdvajanje za svrhe obuke i usavršavanja, pokušaćemo da iskoristimo potencijalne donacije ili pomoć nadležnog Ministarstva i drugih organa. Zbog specifičnosti strukture zaposlenih u lokalnoj samoupravi u cilju realizacije projekta elektronske uprave i ispunjenju preduslova po preporukama Vlade, to jest Ministarstva za informaciono društvo i telekomunikacije biće potrebno uložiti ne male napore za uspješnu realizaciju ovog projekta. Administriranje mreže, upravljanje bazama podataka, kreiranje i održavanje web-sajtova su samo neke od ključnih djelatnosti koje spadaju u zaduženja CIS-a za koje je neophodno kvalitetno obučiti službenike kako bi se ovi servisi u budućnosti mogli oslanjati isključivo na zaposlene Prijestonice Cetinje.

Takođe, planirana je nabavka određene količine rezervne IT opreme neophodne za kvalitetan rad rješenja koje primjenjujemo i razvijamo, a potrebno je uvesti i serversku zaštitu antivirusnim programom, pa se već u prvim mjesecima 2015. godine planira testiranje određenih licenciranih aplikacija, nakon čega bi bilo neophodno napraviti ugovore sa specijalizovanim kompanijama o korišćenju potrebnih usluga i servisa. Neophodnost nabavljanja redundantnog servera koji bi preuzeo ulogu glavnog u slučaju kvara, hitno je pitanje koje će se takođe moguće oslanjati na neku potencijalnu donaciju, budući da je odobreni budžet CIS-a maksimalno restriktivan za 2015. godinu.

Istovremeno, planirano je kreiranje jedinstvene baze u kojoj će postojati precizna evidencija o svakom računaru i komunikacionom sredstvu u Prijestonici, o njegovim karakteristikama, korišćenju, potrebnim aplikacijama i slično. U tom smislu, dovršiće se već započeti proces dodjele korisničkih prava, pa će samo nadležni službenici Centra imati mogućnost intervencija na računarskoj opremi, čime bi trebalo da se unaprijede uslovi za kvalitetniji rad dostupne opreme.

Osim standardnih svakodnevnih poslova i zadataka opisanih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova, zaključujemo da se u toku 2015. godine potrebno maksimalno posvetiti iznalaženju rješenja u cilju stvaranja uslova za:

- iskorjenjivanje upotrebe nelegalnog softvera i obezbjeđivanje zadovoljavajuće računarske opreme;
- stabilan rad ICT mreže u zgradi Prijestonice, sa svim funkcionalnostima potrebnim za funkcionisanje elektronske uprave;
- unaprijeđenje funkcionisanja opreme za projekte "Cetinje – siguran grad" i "Wireless Cetinje", kroz komunikaciju sa specijalizovanim firmama za održavanje video nadzora i wi-fi tehnologija;
- kvalitetnu internet konekciju koja će zadovoljiti sve potrebe organa lokalne uprave;
- kvalitetnu brigu o IT funkcionisanju svih organa uprave i javnih ustanova čiji je osnivač Prijestonica;

Direktor
mr Nikola Radunović, dipl.ing.el.

Dostaviti:
- Naslovu
- Službi
- a/a